les aīe licet ex infirmitate vel ignoran
tantia ſepe cadant. tñ ꝑ bonā volunta-
tem quā habent reſurgūt Hec eſt enim
que bonā facit aīam Si vo voluntas
fuerit vitioſa. vitioſam facit aīam Si
qꝛ homo ſicut iob ait. Nunquam in eo
dem ſtatu ꝑmanet. aut eñ deficit aut ꝓ
ficit ꝓficiendū eſt in hac voluntate. qꝛ
ipſa eſt de qua ꝓpheta ait. hec eſt via
dñi āmbulate in ea. primus gradus hu-
ius vite eſt recta. Secundus valida.
Tercius deuota. Quartus plena volū-
tas. In primo gradu aīa mēte legi dei
ꝯſentit. ſed carne repugnante bonum
qđ diligit ꝓficere non inuenit. ſed ſepe
malū qđ odit ꝑ infirmitateꝫ facit. In
ſcđo gradu aīa non ſolū malū qđ non
agit odit ſed etiā bonū qđ diligit licet
cū grauedine fortiter tñ ꝓficit. In ter-
cio gradu iaꝫ dilatato corde currit viā
mandatoꝝ dei. ⁊ delectat̃ in eis ſicut
in oībꝫ diuicijs In quarto gradu ſunt
angeli qui ea facilitate qua ſemper vo
lunt plenarie ꝓficiūt. hūc gradū deſi-
derare quidem p̄t. aſcendere nō p̄t ob
hoc qđ corpore grauat̃. Qui igit̃ non-
dū voluntateꝫ rectam habet. ſciat qꝛ
impedit eū intentio carnalis. qui ha-
bet rectā ⁊ non validam. ſciat qꝛ impe-
dit eū mala ꝯſuetudo. qui hꝫ deuotam
⁊ non plenā ſciat. qꝛ impedit eū terre
na inhabitatio Cuius vitioſa eſt volū
tas oret ⁊ dicat. Fiat volūtas tua ſicut
in celo ⁊ in terra. ſe intelligens in ter-
ra. In celo illū autē qui rectam hꝫ vo
luntatem. qꝛ quantū diſtat celū a terra
tantuꝫ diſtat voluntas recta a vitioſa.
Item etiā oret qui hꝫ voluntatē rectaꝫ
ſe intelligens in terrā illum aūt qui in
voluntate valida ē celū. ita de ceteris
vt ſemꝑ intendat aīa ꝓficere. qꝛ ſicut
dampnatus eſt. qui ſemꝑ in vitioſa per-
manet voluntate. ita repꝛhenſibilis eſt
qui in alijs non ſtudet proficere. Hec
berñ. Sed ⁊ hoc circa voluntatē ſcien-
dum. cū eñ vult bonū agere qđ poteſt
laudāda eſt Cū vo plus vult q̄ꝫ poteſt
corrigenda eſt. cū aūt facere non vult.
qđ p̄t. excitanda eſt. Iſta cōmemorat
beatus berñ. ſic dicēs. Bona voluntas
cū vult qđ poteſt laudanda eſt. cū vult
qđ non p̄t corrigenda eſt. cū non vult
qđ poteſt excitanda eſt Hec berñ. ⁊ ſic
patet de voluntate.

Filius.

Scire aūt deſidero que virtus ſe-
quat̃ bonam voluntatem.

Ca. IIII. Pater S

De hoc ſcire de
bes. q̄ ex bona voluntate ꝓce
dit ſuꝑpſius diſcuſſio ſiue dijudica-
tio. omnis namqꝫ voluntas bona odit
malum ⁊ diligit bonū. homo vero ha-
bens bonā voluntatē ad ſemetipſuꝫ re-
uertetur ac ſemetipſum diſcutit. ac in
greditur ſecretum conſcientie ſue. ibi
qꝫ omnes defectus. omnes conſuetu-
dines. omnes affectiones. omnes o-
perationes. omnia peccata. tam prete
rita q̄ꝫ preſentia diligenti conſiderati
one examinat ⁊ examinando inſpicit
⁊ ſi quid minus rectum apud ſe inue-
nerit ſtatim penitendo punit. Neceſſe
eſt enim vt homo in ſuis operibus ſit
prouidus ⁊ circumſpectus ⁊ quotidia
na diſcuſſione cogitationes locutōes
pariter ⁊ facta ſua examinet. Quantū
etiam ad bona agenda ſolito ſit alacri
or ⁊ quantum ad temptamenta vincē
da ſit inſtantior. penſet etiam quantū
in virtutibus ꝓficiat. vel quantum de
ficiat ⁊ qualis ſit in affectibꝫ ⁊ qualis
in moribus diligenter attendat Unde
hugo de ſancto victore. Neceſſarium
eſt vt homo in omnibus operibus ſu-
is ſit circumſpectus. ⁊ prouidus et

quotidiana diſcuſſione cogitationes
locutōnes paritercꝫ facta ſua apud ſe
metipſum examinet. per ſingulos di-
es vitam ſuam ad iudiciū vocet. mane
qñ ſurgere debet ꝯſideret quid egerit ꝑ
noctem. In veſpere qñ cubatum vadit
ꝯſideret quid egerit per diē. quantuꝫ
ad bona agenda ſolito alacrioꝛ ſit. et
quantū ad mala vincenda ſolito ꝯſtan
tioꝛ. vel ſi quod ex his que agenda nō
erant preſumpſit. hec hugo. Dicit eti-
am beatus bernardus Integritatis tue
ſis curioſus exploratoꝛ. viam tuā quo
tidiana diſcuſſione examina. attende
diligenter quantum ꝓficis vel quantū
deficis. qualis ſis in affectibus ⁊ qua
lis in moribꝫ. ꝙ ſimilis deo. ⁊ ꝙ diſſi
milis. ꝙ ꝓpe. ꝙ longe. non locoꝝ in-
teruallis ſed moꝝ affectibꝫ. Stude a-
gnoſcere temetipſum. qꝛ multo meli-
oꝛ ⁊ laudabilioꝛ es ſi te cognoueris ꝙ
ſi te neglecto cognoſceres ſydeꝝ cur-
ſus. vires herbaꝝ. ꝯplexiones hoīm.
naturas animaliū. ⁊ haberes omnium
celeſtium ⁊ terreſtriū noticiam ⁊ ſciē-
tiam. Redde ergo te tibi. ⁊ ſi nō ſem
per aut ſepe. ſaltē interdum rege tuos
affectus. dirige act⁹. corrige exceſſus
Ante deū nihil remaneat in te indiſci
plinatū. qꝛ ipſe nihil dimittit impuni
tum. pone omēs tranſgreſſiones tuas
ante oculos tuos. ſtatue te ante te tāꝙ
alium ⁊ ſic temetipſum plange. ploꝛa
iniquitates tuas ⁊ peccata quibꝫ deuꝫ
offendiſti. indica ei miſerias tuas. oñ
de maliciam aduerſarioꝝ tuoꝝ. hec ber
nar. Multum nāꝙ placet deo diſcuſ-
ſio vite noſtre. teſte beato auguſtīo qui
dicit Scio dñe ſcio ꝙ nihil tibi tantū
placeat in me ſicut diſcuſſio vite mee.

L Sed ſunt nonnulli qui ad co-
gnoſcendā vitam alienā multum ſunt
ſtudioſi. ad ꝓpriam vero vitam corrigē
dam deſidioſi. Vñ ꝯtingit ꝙ tales ali-
ena ſcientes ſe neſciant. ⁊ quanto ma
iores exploratores fuerint alieni meri
ti. tanto magis efficiuntur ignari ſui.
Unde beatus aug. Curioſuꝫ eſt genus
hominū ad cognoſcendam vitam alie
nam. deſidioſum ad cognoſcendā ſu-
am. Et beatus gregoꝛius Graue nam
ꝙ curioſitatis eſt vitium. qui dū cuiuſ
libet mentem ad inueſtigandā vitam
ꝓximi exterius ducit ſemꝑ ei ſua inti
ma abſcondit. vt aliena ſciēs ſe neſci
at. ⁊ curioſi animus quanto etiam pe-
ritus fuerit alieni meriti. tanto fiet ig-
narus ſui. U Neceſſe igit̄ eſt qui
vult humilitate ⁊ in ceteris virtutibꝫ
ꝓficere vt ſemetipſum dīiudicet ⁊ nō
alium. Magis quippe namꝙ debet co
gitare quid ſibi deſit de bonis moꝛibꝫ.
ꝙ quid abſit alteri. qui enim cogitat
quantū preceſſerit alium. tumoꝛe ſup-
bie inflat̄. qui vero cogitat quantū ſibi
adhuc deeſt ingemiſcit ⁊ humiliatur.
Unde beatus bernardus. Si te ad lu-
men veritatis intus in animo ſine pal
patōe dīiudices. non dubito quin hu
milieris tu in oculis tuis. ⁊ quanto al
tius ꝓfeceris. tanto amplius inuenies
qđ te humiliat. Dicit etiam beatus au
guſtinus. Magis cogitare debetis q̇d
vobis deſit ꝙ quid vobis aſſit. qđ ha-
bes vide ne ꝑdas. qđ non habes ſuppli
ca vt habeas. In quantis ſis minoꝛ ti
bi cogitandū eſt. non in quātis ſis ma
ioꝛ. ſi enī cogitas quantuꝫ preceſſeris
aliū time tumoꝛē. Si vero cogitas q̄n
tū tibi adhuc deeſt ingemiſcis. ⁊ cum
ingemiſcis curaris. humilis eris. tu-
tioꝛ ambulabis. nō ꝑcipitaberis. non
inflaberis. hec aug. X Quiſquis
aūt deſiderat ad cognitiōem ſuiipſius
ꝑuenire tria dꝫ attendere. oīa namꝙ
pctā ⁊ mala q̄ ꝯmittunt̄ aut ꝑ negligē
tiam. aut per concupiſcentiam. aut ꝑ
nequiciam perpetrant̄. Circa iſta tria

debet vniuſcuiuſqꝫ verſari cogitatio.
debet eñi quiſqꝫ recordari ꝗ negligen
ter cor ſuū ꝗ negligenter tempus ſuū
expenderit. ꝗ malū finē operi ſuo im/
poſuerit. Hec ei tria cū ſumma diligē
tia ſunt obſeruanda. vt. ſ. cor bene cu/
ſtodiat. tp̄s vtiliter expendat. ⁊ finis
bonus ⁊ debitus in omni tp̄e prefigat
Item debet recogitare ꝗ negligens
fuit in orōne. ꝗ negligēs in lectione.
ꝗ negligens in operis execucione. in
his eñi trib' dꝫ vnuſquiſqꝫ ſeip̄m dili/
gentiſſime exercere ⁊ excolere. ſi vult
fructum bonū facere ⁊ dare in ſuo tp̄e
Itē debet recogitare. ꝗ negligens ſit
vel fuerit ad penitendū ꝗ negligēs ad
reſiſtendū. ⁊ ꝗ negligēs ad ꝓficiēdū
debet eñi cū ſumma diligentia deflere
mala ꝯmiſſa. repellere temptamēta di
abolica. ⁊ ꝓficere de vna ꝟtute in aliā
vt poſſit ꝑuenire ad p̄mia eterna. Se/
cundo dꝫ homo recogitare ſi in ip̄o vi
geat vel viguerit ꝯcupiſcentia volupta
tum curioſitatū ⁊ vanitatum Certe tūc
ꝯcupiſcentia voluptatis viget in reli/
gioſo hoīe. qñ appetit dulcia viꝫ ciba/
ria ſaporoſa. qñ appetit mollia. ſ. veſti
menta delicioſa. qñ appetit carnalia vi
delicet oblectamēta luxurioſa. Certe
tūc viget ꝯcupiſcentia curioſitatis in
dei famulo. qñ appetit videre pulcra.
qñ appetit habere cara Certe tūc viget
ꝯcupiſcentia vanitatis. qñ appetit ho/
minū fauorem quando querit huma/
nam laudem quando deſiderat hono/
rem humanum. Iſta oīa debet ſeruus
xp̄i tanqꝫ venenuꝫ fugere. q2 ſunt iudi
ces oīs mali Tercio recogitare debet
homo diligenter qui cupit noticiā ha/
bere ſuip̄ius ſi in ipſo vigeat vel vigu
erit nequitia iracundie. nequitia inui
die ⁊ nequitia accidie. Certe tūc in re
ligioſo homine viget iracūdia. quan/
do anima in corde vel affectu ſigno vel
verbo vel clamore quātumcūqꝫ modi/
cam indignatōem ⁊ ex corde rancoreꝫ
ꝓximo ſuo oſtendit. tūc aūt in hoīe re
gnat inuidia. qñ gaudet de ꝓximi ad
uerſitate. ⁊ triſtat de eiuſdē pſperita/
te qñ letat de malis ꝓximi ⁊ tabeſcit
de bonis ip̄ius. Tūc etiam accidia vi/
get ī religioſo qñ fuerit tepidus. ſom
nolentus. ocioſus. tardus. negligēs
remiſſus. diſſolutus. indeuotus. tri/
ſtis ⁊ tedioſus. hec oīa ſeruus xp̄i de/
bet deteſtari ⁊ fugere. q2 in his vitijs ⁊
alijs ſupra memoratis ꝯſiſtit perditio
corporis. inquantum aūt magis quiſ/
qꝫ in illis que p̄miſſa ſunt ſuam ꝯſciaꝫ
diſcuſſerit tanto pfectior in ſuip̄ius
cognitione ⁊ noticia erit.

Filius

POſt diſcuſſionem ꝯſcīe ⁊ cogni/
tionē ſuip̄ius quā ꝯſequit ho/
mo ex diligenti ſui ꝯiudicatione deſi/
derio nūc informari que virtus ſit que
comitat hanc virtutem.

Ca. V. Pater A

DEbes ſcire qḋ
humilitas eſt. que hanc virtu/
tem ſequit videlicet cognitionem ſui/
ip̄ius. quia quāto magis homo ſemet
ip̄m diſcuſſerit ⁊ ꝓprias defectus ante
cordis oculos reduxerit. ac congnoue
rit tanto hūilior erit Nā certa noticia
ſuoꝝ defectuū hoīem ſibi ip̄i vilē reddit
Vñ primo ſciendū qḋ ſit hūilitas Eſt
aūt hūilitas ſm bern̄. Virtus qua ho/
mo ꝟiſſima ſui ꝯgnitiōe ſibi ip̄i vileſ/
cit Et beatus aug. Humilitas eſt ex in
tuitu ꝓprie ꝯdictionis. ⁊ ſui ꝯditoris
volūtarie mētis inclinatio Iteꝫ bern̄.
Humilitas eſt ꝯtemptus ꝓprie excel/
lentie. Notādum aūt eſt ꝙ humilitas
eſt fundamentum omnium virtutum ⁊
bonorum operum. omnis namqꝫ ſtru/
ctura bonorum operum ac virtutum ſi